

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/129/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513212064
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3513212064.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: M. A. Q., s.r.o., so sídlom X. 5, B., D.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou K. A., s.r.o., so sídlom X. 5, B., proti odporkyni: F. O., nar. XX.XX.Y., bytom F. E. XXX, o zaplatenie 6 419,90 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 27. októbra 2015, č. k. 10C/229/2014-134 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd rozsudkom zo dňa 27.10.2015 č. k. 10C/229/2014-134 návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok zdôvodnil tým, že dňa 30.1.2008 bola medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako bankou a odporkyňou ako dlžníkom uzatvorená zmluva o splátkovom úvere. Odporkyňa neuhrádzala včas mesačné splátky, čím sa dostala do omeškania s platením dlhu. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 13.12.2012 banka postúpila svoju pohľadávku na súčasného navrhovateľa a zároveň sa snažila túto skutočnosť listom oznámiť odporkyni. Navrhovateľ listom zo dňa 19.02.2013 zaslal odporkyni vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky z titulu nesplateného úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania. V prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Banka nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku postúpila na navrhovateľa bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankol výpoveďou zmluvy o úvere resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť záver o tom, že by úver s úrokmi bol splatný. Z § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedala nesplácanému dlhu. Pokiaľ teda banka postúpila zmluvou zo dňa 13.12.2012 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu navrhovateľovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 citovaného zákona, nakoľko ku dňu postúpenia nebol splatný celý úver. Zmluva o postúpení pohľadávky je tak neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má. Navrhovateľ nie je subjektom oprávneným poskytovať bankové úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to navrhovateľ nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru. Neplatnosť zmluvy o postúpení nemožno efektívne konvalidovať ani oznámením banky o postúpení pohľadávky. Navyše v spise sa ani nenachádza potvrdenie o tom, že odporkyňa má vedomosť o postúpení pohľadávky na navrhovateľa. Z týchto dôvodov okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane navrhovateľa. Okresný súd ďalej uviedol, že odporkyňa predložila výpis banky zo dňa 12.12.2012, v ktorom jej banka oznámila, že úver bol splatený. Navrhovateľ na tento výpis zareagoval tak, že v tento deň bola realizovaná úhrada vo výške 4,02 eur, pričom ďalšie kreditné položky predstavovali odpis pohľadávky. Ku skutočnosti, že banka oznamovala odporkyni splatenie úveru, sa

navrhovateľ nevyjadril, pričom z tohto výpisu z úveru nie je možné zistiť ani zrealizovanú úhradu vo výške 4,02 eur. Teda navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno v tom smere, koľko odporkyňa na splátkach celkovo uhradila, a teda aká je v súčasnosti reálna výška dlhu.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby krajský súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu vyhovie v plnom rozsahu, resp. ho zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súčasne si vyčíslil trovy odvolacieho konania vo výške 274,99 eur. Odvolanie zdôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a nedostatočným zistením skutkového stavu. Podľa navrhovateľa sa postúpením pohľadávky stal navrhovateľ veriteľom pohľadávky, zmluvou o postúpení pohľadávok prešli na neho aj všetky práva súvisiace s danou pohľadávkou. Základným právom veriteľa je právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie svojej pohľadávky. Podľa názoru navrhovateľa ani z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť len splatná pohľadávka. Predmetné ustanovenie je potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Z gramatického výkladu prvej a druhej vety tohto ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy, a to pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Banka teda môže postúpiť peňažný záväzok ako celok, vrátane jeho príslušenstva. Okrem toho navrhovateľ zastáva názor, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou navrhovateľa ako postupníka pohľadávky. Účelom tohto ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok. Oznámenie postupcu odporkyňa o postúpení pohľadávky s podacím hárkom preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla len toľko, že sa odvoláva na trovy konania a právneho zastúpenia v sume 274,99 eur a že úver bol splatený predčasne.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Krajský súd sa stotožňuje s okresným súdom v tom, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.), nielen o administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to uvádza navrhovateľ v odvolaní. Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu,

čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon by bol absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offio.

Nemožno však súhlasiť s okresným súdom v tom, že by zmluvu o postúpení pohľadávky bolo možné ako celok považovať za neplatnú len z dôvodu, že predmetom postúpenia bol nezosplatnený úver. Takýto výklad ustanovenia prvej vety § 92 ods. 8 zákona o bankách považuje krajský súd za nesprávny. Gramatickým výkladom je možné dospieť k záveru, že hypotézou citovaného ustanovenia (okrem iných predpokladov) je „omeškanie so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke“, teda môže ísť o omeškanie so splnením celého záväzku (samozrejme pokiaľ je už splatný, pretože s nesplateným záväzkom nemožno byť v omeškaní) alebo len jeho časti. Toto omeškanie je sankcionované (za splnenia ostatných podmienok) právom banky postúpiť na inú osobu pohľadávku zodpovedajúcu „tomuto záväzku“, teda záväzku, s ktorého splnením (alebo splnením jeho časti) je dlžník v omeškaní. Toto ustanovenie teda rozlišuje „čo i len časť záväzku“ (postačuje, aby bol klient v omeškaní so splnením časti záväzku, napríklad niekoľkých splátok, ktoré už sú splatné) a „záväzok“ ako celok (banka môže postúpiť celý záväzok, aj tú jeho časť, s ktorou klient nebol v omeškaní a ktorá prípadne ešte nie je ani splatná). Právo banky postúpiť celý záväzok teda nie je podmienené splatnosťou (prípadne predčasnou splatnosťou) celého záväzku, postačuje (kvalifikované) omeškanie so splnením čo i len časti tohto záväzku. Za splnenia predpokladov ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách tak vzniká banke právo postúpiť na iný subjekt aj pohľadávku zodpovedajúcu takému záväzku, z ktorého je splatná zatiaľ iba časť. Toto ustanovenie nevyžaduje, aby postúpeniu pohľadávky predchádzalo vyhlásenie predčasnej splatnosti celého záväzku bankou.

Ak okresný súd uviedol, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno v tom smere, koľko odporkyňa na splátkach celkovo uhradila, teda aká je v súčasnosti reálna výška dlhu, k tomu krajský súd uvádza, že navrhovateľ predložil platobnú históriu odporkyne, ako aj podrobný výpočet istiny, úrokov a poplatkov. Pokiaľ odporkyňa tvrdí, že úver splatila 12.12.2012 a predložila k tomu výpis z úveru, avšak navrhovateľ tvrdí, že tento výpis nepreukazuje splatenie, ale len odpísanie úveru v dôsledku postúpenia pohľadávky, pričom v tomto výpise sú kladné položky z 12.12.2012 označené ako „odpis“, v ďalšom konaní bude na odporkyňu, aby na podporu svojho tvrdenia predložila súdu relevantný dôkaz.

Uplatnenie odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.) navrhovateľom bolo dôvodné, pričom okresný súd, vedený nesprávnym právnym posúdením (nesprávnym výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách), sa nezaoberal ďalšími skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie skutkového stavu v danej veci. Preto krajský súd podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní okresný súd opätovne vec posúdi v zmysle vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je viazaný (§ 226 O.s.p.), najmä sa bude opätovne zaoberať splnením podmienok postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, prípadne vykoná dokazovanie aj k tvrdeniu odporkyne o splatení dlhu, k výške a dôvodnosti dlhu, ak to účastníci konania navrhnú, a následne vo veci opätovne rozhodne a rozhodne i o trovách pôvodného a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.